

SMAAGUTTERNE SOM TRAF TROLDENE PAA HEDALSSKOGEN

DE MAATTE DA HOLDE VED
VEIEN TIL HEDALEN

HJEMKOMSTEN

Paa en plads oppe i Vaage i Gudbrandsdalen bodde der engang i gamle dager et par fattige folk. De havde mange børn, og to af sønnerne, som var saa ved lag halvvoxne, maatte støtt række omkring paa bygden og tigge. Derfor var de vel kjendt med alle veier og stier, og de vidste ogsaa benveien til Hedalen.

Engang vilde de gaa did. Men de havde hørt at nogen falkefængere havde bygget sig en hytte ved Mæla; der vilde de gaa indom med det samme og se fuglene, og hvorledes de fanged dem, og derfor tog de benveien over Langmyrene. Men det led alt saa langt paa høsten at budeierne var reist hjem fra sætrene; derfor kunde de ingensteds faa hus og ikke mad heller. De maatte da holde ved veien til Hedalen; men den var bare en grund raak, og da mørket kom paa dem, tabte de raaken, og ikke fandt de fuglefængerhytten heller, og før de vidste ordet af det, var de midt i tykkeste Bjølstadskogen. Da de skjønte at de ikke kunde komme frem, gav de sig til at kviste bar, gjorde op varme, og bygged sig en barhytte; for de havde med vesle-øksen. Og saa rev de op lyng og mose, som de gjorde et leie af. En stund efter de havde lagt sig, fik de høre nogen som snøfted og veired sterkt med

næsen. Gutterne la øret til, og lydde vel efter, om det skulde være dyr eller skogtroll de hørte. Men saa drog det veiret endda sterkere og sa:

„Det lugter kristent blod her!“

Saa hørte de det steg saa tungt at jorden skalv under det, og saa kunde de vide at troldene var ude.

„Gud hjelpe os, hvad skal vi nu gjøre?“ sa den yngste gutten til bror sin.

„Aa, du faar bli staaende under furuen, der du staar, og være færdig til at ta poserne og stryge din kos, naar nu ser de kommer, saa skal jeg ta vesleøksen,“ sa den andre.

I det samme saa de troldene komme sættende, og de var saa store og digre, at hoderne paa dem var jevnhøie med furutoppene. Men de havde bare ett øie sammen alle tre, og det skiftedes de til at bruge; de havde et hul i panden, som de la det i, og styred det med haanden; den som gik foran, han maatte have det, og de andre gik efter og holdt sig i den første.

„Tag hyven fat!“ sa den ældste af gutterne; „men fly ikke for langt, før du ser hvordan det gaar; siden de har øiet saa høit, har de vondt for at se mig, naar jeg kommer bag paa dem.“

Ja, broren rendte foran og troldene drog efter. Imens kom den ældste gutten bag paa dem og hugg til det bagerste trollet i fodledet, saa det slog op et græsseligt skrig, og det første trollet blev saa ræd at det skvatt og slap øiet, og gutten var ikke sen til at snappe det. Det var større end om en havde lagt ihop to potteskaaler, og saa klart var det, at endda det var kulmørke natten, blev det som lyse dagen, da han saa igjennem det.

Da troldene merked at han havde taget øiet fra dem, og at han havde gjort skade paa en af dem, begyndte de at true med alt det vonde som til var, om han ikke straks gav dem øiet igjen.

„Jeg er ikke ræd for troll og trugsmaal,“ sa gutten. „Nu har jeg tre øine alene, og Dere tre har ikke noget, og endda maa to bære den tredje.“

„Faar vi ikke øiet vort igjen paa timen, skal du bli til stok og sten!“ skreg troldene.

Men gutten mente, det gik ikke saa fort; han var ikke bange hverken for skryt eller troldskab, sa han; fik han ikke være i fred, skulde han hugge til dem alle tre, saa de skulde komme til at krabbe paa jorden, som kryp og kræk.

Da troldene hørte dette, blev de rædde og begyndte at give gode ord. De bad nok saa vakkert at han vilde give dem øiet igjen, saa skulde han faa baade guld og sølv og alt han vilde have. Ja, det syntes gutten var nok saa bra, men han vilde have gullet og sølvet først, og saa sa han, at hvis en af dem vilde gaa hjem og hente saa meget guld og sølv at han og broren fik

TROLDENE HAVDE BARE ETT ØIE SAMMEN ALLE
TRE, OG DET SKIFTEDES DE TIL AT BRUGE

poserne sine fulde, og give dem to gode staalbuer attpaa, saa skulde de faa øiet, men saa længe vilde han have det.

Troldene bar sig ilde, og sa at ingen af dem kunde gaa, naar de ikke havde øiet at se med, men saa gav en af dem sig til at skrige paa kjærringen, for de havde én kjærring ihop alle tre ogsaa. Om en stund svarte det i en kamp langt nord paa. Saa sa troldene, at hun skulde komme med to staalbuer og to spand, fulde af guld og sølv, og det varte da ikke længe før hun var der, skal jeg tro; da hun saa fik høre hvorledes det var tilgaat, begyndte hun ogsaa at true med troldskab. Men troldene blev rædde, og bad, hun skulde tage sig i agt for den vesle hvepsen, hun kunde ikke være sikker for at han tog hendes øie ogsaa. Saa kasted hun spandene og guldet og sølvet og buerne til dem, og strøg hjem i kampen med troldene, og siden den tid har ingen hørt at troldene har gaat paa Hedalsskogen og lugtet efter kristent blod.

